

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

การบริหารองค์กรธุรกิจในยุคที่มีการแข่งขันสูงในปัจจุบัน นอกจากจะมุ่งหวังในการทำกำไรสูงสุดแล้ว ยังต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สิ่งแวดล้อม และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด เพื่อให้เกิดความสมดุลด้านคุณภาพ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในทางธุรกิจได้ ทั้งนี้มาตรการทางด้านแรงงาน และการจัดการสิ่งแวดล้อมภายในองค์กรได้กลายเป็นส่วนหนึ่งในข้อบังคับทางด้านกฎหมาย และข้อกำหนดการนำเข้าสินค้าของประเทศคู่ค้าบางประเทศ ที่ทุกองค์กรธุรกิจจะต้องยึดถือปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรขนาดใหญ่ที่ดำเนินธุรกิจข้ามชาติ

บริษัท เป๊ปซี่ โคล่า(ไทย) เทรดิง จำกัด เป็นบริษัทฯ ร่วมทุนระหว่างประเทศไทยและสหรัฐอเมริกา ดำเนินธุรกิจด้านการผลิตและการจำหน่ายเครื่องดื่มและขนมขบเคี้ยว มีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วจนได้ทำการขยายกำลังการผลิตไปยังหลายประเทศทั่วโลก โรงงานฟรีโตเลย์ (ประเทศไทย) ซึ่งเป็นโรงงานผลิตขนมขบเคี้ยวสาขาเดียวในประเทศไทย ในเครือของบริษัท เป๊ปซี่ โคล่า(ไทย)เทรดิง จำกัด ได้มีนโยบายซึ่งกำหนดให้ทุกสาขาทั่วโลก ต้องปฏิบัติตามโครงสร้าง ระบบการจัดการอนามัย สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย (Environmental Health and Safety Management System หรือ EHS) ที่ทางบริษัท ฯ ได้จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้บริษัท ฯ มีการดำเนินงานที่ สอดคล้องกับมาตรฐานข้อกำหนดทางกฎหมาย ทั้งนี้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการความเสี่ยงด้าน EHS และการบริหารค่าใช้จ่าย อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการเสริมสร้างชื่อเสียง และภาพพจน์ขององค์กร ในมุมมองของบุคคลภายนอก

บริษัท ฯ ได้เริ่มจัดทำระบบ EHS ในปี 2550 และได้มีการประยุกต์ใช้ข้อกำหนดต่างๆ อย่างครบถ้วน จากการประเมินความเสี่ยงทางด้าน สิ่งแวดล้อม อาชีวอนามัยและความปลอดภัย (Environmental Health and Safety Risk Identification and Evaluation) ของบริษัท ฯ ได้สรุปเป็นแผนการจัดการความเสี่ยงดังนี้

1. ด้านสิ่งแวดล้อม (Environment) ได้แก่ ขยะอันตราย (Hazardous waste), ก๊าซแอมโมเนีย รั่วไหล(Ammonia leaks), สารเคมีหกรั่วไหล (Spills), ของเสียจากกระบวนการผลิต (Solid waste)

2. ด้านความปลอดภัย (Safety) ได้แก่ ระบบการติดป้ายบอกสถานะขณะปฏิบัติงาน (Lockout Tagout), ถังรับแรงดันสูง (Pressure vessel), การทำงานที่ทำให้เกิดความร้อน (Hot work), การป้องกันและระงับอัคคีภัย (Fire)

ในปัจจุบันมีขยะที่เกิดจากกิจกรรมการดำเนินงานของบริษัท ฯ ในปริมาณเฉลี่ยประมาณ 720 ตันต่อเดือน ดังแสดงในตารางที่ 1

รายการ	ชนิดของเสียหรือขยะ	นน.เฉลี่ย (กก./เดือน)
1	ตะกอน	150,903
2	ขยะ	2,468
3	ถุงพลาสติกเปื้อน	498
4	Foil	4,650
5	เศษขนมบด	154,585
6	กล่องกระดาษ	15,322
7	กระป๋อง STAX	126
8	เศษเหล็ก	907
9	พลาสติก	266
10	แป้งมัน	78,390
11	แป้งดิบ	42,435
12	เศษมันสไลด์	12,397
13	มันนํ้าห้องเย็น	258,447

ตารางที่ 1 รายงานปริมาณของเสียจากกระบวนการผลิตเฉลี่ยต่อเดือน ปี 2008

ที่มา : รายงาน Waste Disposal 2008, บริษัทฟรีโตเลย์ (ประเทศไทย)

การดำเนินการด้านการจัดการขยะของบริษัทนั้น ขยะส่วนใหญ่ได้ถูกนำมาคัดแยกโดยบริษัทผู้รับเหมาการจัดการกำจัดขยะจากภายนอก (Outsourcing) ซึ่งเป็นผู้รับซื้อเพื่อนำไปทำลายหรือแปรสภาพ หรือ บางส่วนถูกนำไปแปรรูปเป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์ ในขณะที่ขยะอันตรายบริษัทฯได้นำไปกำจัดตามวิธีปฏิบัติในข้อกำหนดของกฎหมาย การนำระบบ EHS มาใช้ ได้กำหนดให้พนักงานคัดแยกขยะออกเป็น 3 ประเภท คือ ขยะทั่วไป ขยะรีไซเคิล และขยะอันตราย โดยให้ทิ้งลงในถังขยะแยกสีที่มีป้ายบ่งชี้ และแบ่งพื้นที่การทิ้งขยะแต่ละประเภทที่เกิดจากกิจกรรมต่าง ๆ มีการกำหนดวิธีปฏิบัติงานการคัดแยกขยะ (Work Instruction :Waste segregation) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นมาตรฐานการคัดแยกขยะภายในบริษัทฯ เพื่อให้สามารถนำไปกำจัดอย่างเหมาะสม

และเป็นไปตามกฎหมาย พนักงานทุกคนได้รับการอบรมให้ความรู้ทางด้าน EHS มีการจัดกิจกรรมรณรงค์ส่งเสริม เพื่อขอความร่วมมือในการดำเนินงาน

จากการที่บริษัทได้นำระบบ EHS มาใช้ได้ระยะหนึ่ง พบว่าการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ในด้านการกำจัดขยะ เป็นหัวข้อสำคัญประการหนึ่ง แตกต่างจากการจัดการด้านความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมประเภทอื่นของระบบ ซึ่งเป็นเรื่องของการปรับปรุงเครื่องจักร สภาพแวดล้อมในการผลิต และระบบสาธารณสุข โภค โดยการกำจัดขยะเป็นการปลูกจิตสำนึกและมีส่วนร่วมของพนักงานทุกคนในองค์กร ซึ่งจะเป็นตัวจักรสำคัญที่จะขับเคลื่อนระบบ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ทั้งนี้เพื่อเป็นการติดตามพัฒนาระบบอย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจของพนักงานต่อการนำระบบ EHS มาใช้ในการกำจัดขยะ โดยมีสมมติฐานว่าหากพนักงานได้รับแรงกระตุ้นด้านระบบ EHS โดยการอบรมให้มีความรู้ และเกิดความรู้ความเข้าใจในความสำคัญของระบบ EHS ด้วยการสื่อสารภายในองค์กรอย่างเป็นระบบ และมีแบบแผน ภายใต้การดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพแล้วนั้น ย่อมทำให้พนักงานเกิดความพึงพอใจที่จะให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามกฎระเบียบของบริษัทอย่างเต็มที่ต่อไป และสามารถทำงานได้อย่างมีความสุข โดยพิจารณาถึงความแตกต่างในการตอบสนองต่อแรงกระตุ้น ระหว่างบุคคล ซึ่งอาจส่งผลต่อพฤติกรรมในการทำงานอีกด้วย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

1.2 วัตถุประสงค์

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของพนักงานโรงงานฟรีโตเลีย (ประเทศไทย) ต่อการนำระบบการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม และ ความปลอดภัย (Environmental Health and Safety Management System หรือ EHS) มาใช้ในการกำจัดขยะ
2. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของพนักงานโรงงานฟรีโตเลีย (ประเทศไทย) ต่อการนำระบบการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม และ ความปลอดภัย (Environmental Health and Safety Management System หรือ EHS) มาใช้ในการกำจัดขยะ

1.3 ประโยชน์ที่ได้รับ

จากการศึกษาในครั้งนี้ ทำให้ได้รับประโยชน์ดังนี้

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของพนักงานโรงงานฟรีโตเลีย (ประเทศไทย) ต่อการนำระบบการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม และ ความปลอดภัย (Environmental Health and Safety Management System หรือ EHS) มาใช้ในการกำจัดขยะ
2. ทำให้ทราบถึงระดับความพึงพอใจของพนักงานโรงงานฟรีโตเลีย (ประเทศไทย) ต่อการนำระบบการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม และ ความปลอดภัย (Environmental Health and Safety Management System หรือ EHS) มาใช้ในการกำจัดขยะ
3. สามารถนำข้อมูลและองค์ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขแผนงานให้สามารถสร้างความพึงพอใจต่อการจัดทำระบบ EHS ของโรงงานฟรีโตเลีย (ประเทศไทย) เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

1.4 นิยามศัพท์

ความพึงพอใจต่อระบบการจัดการอนามัย สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย หมายถึง ระดับความรู้สึกในทางบวกของพนักงาน ความรู้สึกมีความสุขกาย ความสบายใจ เป็นความสุขที่ได้รับจากสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และสภาพแวดล้อมด้านองค์กรและการจัดการที่เปลี่ยนไป หลังจาการนำระบบการจัดการอนามัย สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย (Environmental Health and Safety Management System หรือ EHS) มาใช้ในการกำจัดขยะภายในบริษัท ทำให้เกิดแรงจูงใจในทิศทางบวกที่จะมุ่งมั่นทำต่อไป ส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบที่ดีขึ้น

พนักงานโรงงานฟรีโตนีย์ (ประเทศไทย) หมายถึง พนักงานรายเดือนและรายวัน ที่ได้รับการบรรจุเข้าเป็นพนักงานของบริษัท และปฏิบัติงานอยู่ในโรงงานฟรีโตนีย์ (ประเทศไทย) จังหวัดลำพูน

ระบบการจัดการอนามัย สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย (Environmental Health and Safety Management System หรือ EHS) ของโรงงานฟรีโตนีย์ (ประเทศไทย) หมายถึง ระบบบริหารงานคุณภาพที่ได้รวมข้อกำหนดการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม อาชีวอนามัย และความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของโรงงานฟรีโตนีย์(ประเทศไทย) และมาตรการอื่น ๆ ได้แก่ ระบบ ISO14001 และ OHSAS18001

ขยะ หมายถึง สิ่งของที่ถูกทิ้งหรือ เศษเหลือจากการใช้ หรือสิ่งที่ไม่ต้องการจากกิจกรรมการดำเนินงานของโรงงานฟรีโตนีย์ (ประเทศไทย) แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ ขยะทั่วไป ขยะรีไซเคิล และ ขยะอันตราย

การสื่อสารภายในองค์กรเกี่ยวกับระบบ EHS หมายถึง กระบวนการในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารเรื่องระบบ EHS จากบริษัท หรือ หน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบเรื่องนี้ไปยังพนักงานในบริษัท โดยนำเสนอออกมาในรูปของวารสารหรือ สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ หรือ บอร์ดแสดงข้อมูลหรือประกาศ หรือ ระบบอินทราเน็ต เป็นต้น นำมาซึ่งการรับรู้และความเข้าใจร่วมกัน และเกิดความร่วมมือในการนำระบบ EHS มาใช้ในการปฏิบัติงานของบริษัทได้อย่างถูกต้อง

ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบ EHS หมายถึง ความสามารถของพนักงานในการนำหลักการ ข้อกำหนด ข้อมูล ข้อเท็จจริง และรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับระบบ EHS ไปแปลความหมาย สรุป อ้างอิงและคาดคะเนกับสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกันอย่างเป็นระบบ และสามารถปฏิบัติงานตามข้อกำหนดของระบบได้อย่างถูกต้องอย่างมีประสิทธิภาพ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบ EHS หมายถึง การแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดของพนักงาน อันอาจเป็นไปในทางเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย เกี่ยวกับระบบ EHS โดยมีผลมาจากความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ระบบ EHS ความเชื่อ ทศนคติ ประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมในการทำงาน เป็นองค์ประกอบในการแสดงความคิดเห็น ซึ่งอาจถูกต้องหรือไม่ก็ได้

การยอมรับเกี่ยวกับระบบ EHS หมายถึง การที่พนักงานได้รับการถ่ายทอดหลักการ ข้อกำหนด และข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับระบบ EHS จนเข้าใจในมาตรฐานนี้เป็นอย่างดี และสามารถแสดงออกมาในรูปของความคิดเห็นในทางบวก นำมาสู่ความพอใจต่อระบบ EHS และสามารถนำข้อกำหนดของระบบนี้ไปปฏิบัติควบคู่กับการทำงาน ส่งผลทำให้สภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพดีขึ้น และการจัดการองค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพที่สูงขึ้น

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความพึงพอใจ หมายถึง ปัจจัยใด ๆ ที่มีอิทธิพล หรือ ผลกระทบ หรือ มีส่วนให้เกิดความคิดเห็น หรือ ทศนคติในตัวพนักงาน อันจะส่งผลให้เกิดความรู้สึกรวม ต่อความพึงพอใจในการนำระบบ EHS มาใช้ในการกำจัดขยะของบริษัท โดยประกอบด้วย ปัจจัย ส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับพนักงาน ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน แผนกที่สังกัด และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน เป็นต้น และปัจจัยด้านการปฏิบัติงานในระบบ EHS ได้แก่ การสื่อสารภายในองค์กร ความรู้ ความเข้าใจ ความคิดเห็น และการยอมรับเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในการนำระบบ EHS มาใช้ในการกำจัดขยะของบริษัท เป็นต้น

The logo of Chiang Mai University is a circular emblem. In the center is a white elephant standing and facing left. Above the elephant's head is a traditional Thai lamp (Lampang) with a flame. The lamp is flanked by two stylized, multi-pointed star-like symbols. The entire central design is enclosed within a circular border. The Thai text 'มหาวิทยาลัยเชียงใหม่' is written along the top inner edge of the circle, and 'CHIANG MAI UNIVERSITY 1964' is written along the bottom inner edge. There are also two decorative floral motifs on the left and right sides of the inner circle.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved